

॥ अघमर्षणसूक्तम् ॥

(तैत्तिरीयारण्यकम् - ४/प्रपाठकः - १०/अनुवाकः - १.१२-१५)

हिरण्यशृङ्गं वरुणं प्रपद्ये तीर्थं मे देहि याचितः। यन्मया
भुक्तमसाधूनां पापेभ्यश्च प्रतिग्रहः। यन्मे मनसा वाचा कर्मणा
वा दुष्कृतं कृतम्। तन्न इन्द्रो वरुणो बृहस्पतिः सविता
च पुनन्तु पुनः पुनः। नमोऽग्नयेऽप्सुमते नम इन्द्राय नमो
वरुणाय नमो वारुण्यै नमोऽद्यः॥१॥

यदपां क्रूरं यदमेध्यं यदशान्तं तदपंगच्छतात्।
अत्याशनादतीपानाद्यच्च उग्रात् प्रतिग्रहात्। तन्नो वरुणो
राजा पाणिना ह्यवमर्शतु। सोऽहमपापो विरजो निर्मुक्तो
मुक्तकिल्बिषः। नाकस्य पृष्ठमारुह्य गच्छेद्ब्रह्मसलोकताम्।
यश्चाप्सु वरुणः स पुनात्वघमर्षणः। इमं मे गङ्गे यमुने
सरस्वति शुतुद्रि स्तोमं सचता परुष्णिगा। असिक्रिया
मरुद्वृधे वितस्तयाऽऽर्जीकीये शृणुह्या सुषोमया। ऋतं च
सत्यं चाभीद्धात्तपसोऽध्यजायत। ततो रात्रिरजायत ततः

समुद्रो अ॑र्णवः॥२॥

समु॒द्राद॑र्ण॒वादधि॑ संवत्स॒रो अ॑जायत। अ॒होरा॒त्राणि॑
वि॒दध॒द्वि॒श्वस्य॑ मिष॒तो व॒शी। सूर्या॒चन्द्र॑मसौ धा॒ता
यथा॑पूर्वम॒कल्प॑यत्। दि॒वं च॑ पृथि॒वीं चा॒न्तरि॑क्षमथो
सु॒वः। यत्पृ॑थि॒व्या॑ रज॑स्व मा॒न्तरि॑क्षे वि॒रोद॑सी।
इ॒माऽस्त॑दा॒पो व॑रुणः पु॒नात्व॑घम॒र्षणः। पु॒नन्तु॑ वस॑वः
पु॒नातु॑ वरुणः पु॒नात्व॑घम॒र्षणः। ए॒ष भू॑तस्य॒ मध्ये॑ भुव॑नस्य
गो॒प्ता। ए॒ष पु॒ण्यकृ॑तां लो॒का॒नेष॑ मृ॒त्योर्हि॑र॒ण्मय॑म्।
द्या॒वापृ॑थि॒व्योर्हि॑र॒ण्मय॑ स॒ऽश्रित॑ सु॒वः॥३॥

स नः॑ सु॒वः स॑ शि॒शाधि॑। आ॒र्द्रं ज्वल॑ति॒ ज्योति॑र॒हम॑स्मि।
ज्योति॑र्ज्वल॑ति॒ ब्रह्मा॑ऽहम॑स्मि। यो॑ऽहम॑स्मि॒ ब्रह्मा॑ऽहम॑स्मि।
अ॒हम॑स्मि॒ ब्रह्मा॑ऽहम॑स्मि। अ॒हमे॒वाहं॑ मां जु॒होमि॑
स्वाहा॑। अ॒का॒र्य॒का॒र्यव॑की॒र्णी स्ते॒नो भ्रू॑ण॒हा गु॑रुत॒ल्पगः॑।
वरु॑णो॒ऽपाम॑घम॒र्षण॑स्तस्मा॑त्पा॒पात् प्र॑मु॒च्यते। र॒जो
भूमि॑स्त्व॒मा रो॑दयस्व॒ प्रव॑दन्ति॒ धीराः॑। पु॒नन्तु॑ ऋषे॒यः

पुनन्तु वसंवः पुनातु वरुणः पुनात्वघमर्षणः। आक्रान्त्समुद्रः
 प्रथमे विधर्मं जनयन्प्रजा भुवनस्य राजा। वृषां पवित्रे
 अधि सानो अव्ये बृहत्सोमो वावृधे सुवान इन्दुः॥४॥

हिरण्यवर्णाः शुचयः पावका यासु जातः कश्यपो यास्विन्द्रः।
 अग्निं या गर्भं दधिरे विरूपास्ता न आपः शङ् स्योना
 भवन्तु॥ यासां राजा वरुणो याति मध्ये सत्यानृते अवपश्यं
 जनानाम्। मधुश्चुतः शुचयो याः पावकास्ता न आपः शङ्
 स्योना भवन्तु॥ यासां देवा दिवि कृण्वन्ति भक्षं या अन्तरिक्षे
 बहुधा भवन्ति। याः पृथिवीं पयसोन्दन्ति शुक्रास्ता न आपः
 शङ् स्योना भवन्तु॥ शिवेन मा चक्षुषा पश्यताऽऽपः शिवया
 तनुवोप स्पृशत त्वचं मे। सर्वा अग्नीं रप्सुषदो हुवे वो
 मयि वर्चो बलमोजो नि धत्त॥

॥ मृत्युञ्जयहोम-मन्त्राः ॥

अपै॑तु मृ॒त्युर॒मृतं॑ न॒ आग॑न्वैवस्व॒तो नो॒ अभ॑यं कृ॒णोतु॑ । पु॒र्ण
व॒नस्प॑र्तेरिवा॒भि॒नः शी॑यता॒ र॒यिः स च॑ ता॒न्नः श॒ची॒पतिः॑ ॥ १ ॥
परं॑ मृ॒त्यो॒ अनु॒ परे॑हि प॒न्थां य॒स्ते स्व॒ इत॑रो दे॒व्याना॑त् ।
चक्षु॑ष्मते शृ॒ण्व॒ते ते॑ ब्रवी॒मि मा नः॑ प्र॒जा री॑रिषो॒ मोत॑
वी॒रान् ॥ २ ॥

वा॒तं प्रा॒णं म॒नसा॑ऽन्वा र॑भामहे प्र॒जाप॑तिं यो भु॒व॒नस्य॑
गो॒पाः । स नो॑ मृ॒त्योस्त्रा॑यतां पा॒त्व ह॑सो॒ ज्यो॒ग्जी॒वा
ज॒राम॑शीमहि ॥ ३ ॥

अ॒मु॒त्र भू॒याद॒ध॒ यद्य॒मस्य॑ बृ॒हस्प॑ते अ॒भि॒श॑स्ते॒रमु॑ञ्चः ।
प्र॒त्यौ॑हताम॒श्विना॑ मृ॒त्युम॑स्माद्दे॒वाना॑म॒ग्ने भि॒षजा॑
श॒ची॑भिः ॥ ४ ॥

हरि॑ र॒ हर॑न्त॒मनु॑यन्ति दे॒वा वि॒श्वस्ये॑शा॒नं वृ॒षभं॑ म॒तीना॑म् ।
ब्र॒ह्म स॒रूप॑म॒नुमे॑दमागा॒दय॑नं मा वि॒व॒धीर्वि॒क्रम॑स्व ॥ ५ ॥

श॒ल॒कैर॒ग्निमि॑न्धा॒न उ॒भौ लो॒कौ स॑नेम॒हम् । उ॒भयो॑र्लो॒कयोर्-

ऋध्वाऽति मृत्युं तराम्यहम्॥६॥

मा छिदो मृत्यो मा वधीर्मा मे बलं विवृहो मा प्रमोषीः। प्रजां
मा मे रीरिष आयुरुग्र नृचक्षसं त्वा हविषा विधेम॥७॥

मा नो महान्तमुत मा नो अर्भकं मा न उक्षन्तमुत मा
न उक्षितम्। मा नोऽवधीः पितरं मोत मातरं प्रिया मा
नस्तनुवो रुद्र रीरिषः॥८॥ मा नस्तोके तनये मा न आयुषि
मा नो गोषु मा नो अश्वेषु रीरिषः। वीरान्मा नो रुद्र
भामितोऽवधीर्हविष्मन्तो नमसा विधेम ते॥९॥

प्रजापते न त्वदेतान्यन्यो विश्वा जातानि परिता बभूव।
यत्कांमास्ते जुहुमस्तन्नो अस्तु वयं स्याम पतयो
रयीणाम्॥१०॥

यत इन्द्र भयामहे ततो नो अभयं कृधि। मघवन्धृग्धि
तव तन्न ऊतये विद्विषो विमृधो जहि॥११॥ स्वस्तिदा
विशस्पतिर्वृत्रहा विमृधो वशी। वृषेन्द्रः पुर एतु नः स्वस्तिदा
अभयङ्करः॥१२॥

त्र्यम्बकं यजामहे सुगन्धिं पुष्टिवर्धनम्। उर्वारुकमिव
बन्धनान्मृत्योर्मुक्षीय माऽमृतात्॥१३॥

अपमृत्युमपक्षुधम्। अपेतः शपथं जहि। अधा नो अग्र
आवह। रायस्पोषः सहस्रिणम्॥१४॥

ये ते सहस्रमयुतं पाशाः। मृत्यो मर्त्याय हन्तवे। तान् यज्ञस्य
मायया। सर्वानवयजामहे॥१५॥

जातवेदसे सुनवाम सोमं मरातीयतो निदहाति वेदः। स नः
पर्षदति दुर्गाणि विश्वा नावेव सिन्धुं दुरितात्यग्निः॥१६॥

भूर्भुवः स्वः। ओजो बलम्। ब्रह्म क्षत्रम्। यशो महत्।
सत्यं तपो नाम। रूपममृतम्। चक्षुः श्रोत्रम्। मन आयुः।
विश्वं यशो महः। समं तपो हरो भाः। जातवेदा यदि वा
पावकोऽसि। वैश्वानरो यदि वा वैद्युतोऽसि। शं प्रजाभ्यो
यजमानाय लोकम्। ऊर्जं पुष्टिं दददभ्याववृत्स्व॥१७॥

मृत्युर्नश्यत्वायुर्वर्धतां भूः। मृत्युर्नश्यत्वायुर्वर्धतां भुवः।

मृत्युर्नश्यत्वायुर्वर्धतां सुवः। मृत्युर्नश्यत्वायुर्वर्धतां भूर्भुवः
सुवः। मृत्युर्नश्यत्वायुर्वर्धताम्॥

॥ॐ शान्तिः शान्तिः शान्तिः॥

॥ गणपत्यथर्वशीर्षोपनिषत् ॥

ॐ भ॒द्रं क॒र्णेभिः शृ॒णुयाम॑ दे॒वाः। भ॒द्रं प॑श्येमा॒क्षभिर्य॑ज॒त्राः।
 स्थि॒रैरङ्गै॑स्तुष्टुवाꣳ संस्त॒नूभिः॑। व्यशेम॑ दे॒वहि॑तं यदायुः।
 स्व॒स्ति न॒ इन्द्रो॑ वृ॒द्धश्र॑वाः। स्व॒स्ति नः॑ पू॒षा वि॒श्ववे॑दाः।
 स्व॒स्ति न॒स्ताक्ष्यो॑ अरि॒ष्टने॑मिः। स्व॒स्ति नो॒ बृह॑स्पतिर्दधातु॥
 ॐ शान्तिः॒ शान्तिः॒ शान्तिः॑॥

ॐ नम॑स्ते गणपतये। त्वमे॒व प्र॒त्यक्षं॑ तत्त्व॑मसि। त्वमे॒व
 के॒वलं॑ कर्ता॑ऽसि। त्वमे॒व के॒वलं॑ धर्ता॑ऽसि। त्वमे॒व
 के॒वलं॑ हर्ता॑ऽसि। त्वमे॒व सर्वं॑ खल्विदं॑ ब्रह्मा॒सि। त्वं
 साक्षादात्मा॑ऽसि नित्यम्॥१॥

ऋतं॑ व॒च्मि। सत्यं॑ व॒च्मि॥२॥

अव॑ त्वं माम्। अव॑ व॒क्तारम्॑। अव॑ श्रो॒तारम्॑। अव॑
 दा॒तारम्॑। अव॑ धा॒तारम्॑। अवानू॒चानम॑व शि॒ष्यम्। अव॑
 प॒श्चात्ता॑त्। अव॑ पु॒रस्ता॑त्। अवो॒त्तरा॑त्ता॑त्। अव॑ दक्षि॒णात्ता॑त्।
 अव॑ चो॒र्ध्वात्ता॑त्। अवाध॒रात्ता॑त्। सर्वतो॑ मां पाहि पाहि

समन्तात्॥ ३ ॥

त्वं वाङ्मयस्त्वं चिन्मयः। त्वमानन्दमयस्त्वं ब्रह्ममयः। त्वं सच्चिदानन्दाद्वितीयोऽसि। त्वं प्रत्यक्षं ब्रह्मासि। त्वं ज्ञानमयो विज्ञानमयोऽसि॥ ४ ॥

सर्वं जगदिदं त्वत्त्वो जायते। सर्वं जगदिदं त्वत्त्वस्तिष्ठति। सर्वं जगदिदं त्वयि लयमेष्यति। सर्वं जगदिदं त्वयि प्रत्येति। त्वं भूमिरापोऽनलोऽनिलो नभः। त्वं चत्वारि वाक्परिमिता पदानि॥ ५ ॥

त्वं गुणत्रयातीतः। त्वम् अवस्थात्रयातीतः। त्वं देहत्रयातीतः। त्वं कालत्रयातीतः। त्वं मूलाधारस्थितोऽसि नित्यम्। त्वं शक्तित्रयात्मकः। त्वां योगिनो ध्यायन्ति नित्यम्। त्वं ब्रह्मा त्वं विष्णुस्त्वं रुद्रस्त्वमिन्द्रस्त्वमग्निस्त्वं वायुस्त्वं सूर्यस्त्वं चन्द्रमास्त्वं ब्रह्म भूर्भुवः सुवरोम्॥ ६ ॥

गुणादिं पूर्वमुच्चार्य वर्णादिं तदनन्तरम्। अनुस्वारः परतरः। अर्धेन्दुलसितम्। तारैण ऋद्धम्। एतत्तव

मनुस्वरूपम्। गकारः पूर्वरूपम्। अकारो मध्यमरूपम्।
 अनुस्वारश्चान्त्यरूपम्। बिन्दुरुत्तररूपम्। नादः सन्धानम्।
 संहिता सन्धिः। सैषा गणेशविद्या। गणक ऋषिः।
 निचृद्गायत्रीच्छन्दः। श्रीमहागणपतिर्देवता। ॐ गं गणपतये
 नमः॥७॥

एकदन्ताय विद्महे वक्रतुण्डाय धीमहि।
 तन्नो दन्ती प्रचोदयात्॥८॥

एकदन्तं चतुर्हस्तं पाशमङ्कुशधारिणम्।
 रदं च वरदं हस्तैर्विभ्राणं मूषकध्वजम्॥

रक्तं लम्बोदरं शूर्पकर्णकं रक्तवाससम्।
 रक्तगन्धानुलिप्ताङ्गं रक्तपुष्पैः सुपूजितम्॥

भक्तानुकम्पिनं देवं जगत्कारणमच्युतम्।
 आविर्भूतं च सृष्ट्यादौ प्रकृतेः पुरुषात्परम्।
 एवं ध्यायति यो नित्यं स योगी योगिनां वरः॥९॥

नमो ब्रातपतये नमो गणपतये नमः प्रमथपतये नमस्ते
अस्तु लम्बोदरायैकदन्ताय विघ्नविनाशिने शिवसुताय
श्रीवरदमूर्तये नमो नमः॥१०॥

एतदथर्वशीर्षं योऽधीते। स ब्रह्मभूयाय कल्पते। स सर्वविघ्नैर्न
बाध्यते। स सर्वतः सुखमेधते। स पञ्चमहापापात् प्रमुच्यते।
सायमधीयानो दिवसकृतं पापं नाशयति। प्रातरधीयानो
रात्रिकृतं पापं नाशयति। सायं प्रातः प्रयुञ्जानो अपापो
भवति। सर्वत्राधीयानोऽपविघ्नो भवति। धर्मार्थकाममोक्षं
च विन्दति। इदमथर्वशीर्षमशिष्याय न देयम्। यो यदि
मोहाद्दास्यति स पापीयान् भवति। सहस्रावर्तनाद्यं यं
काममधीते तं तमनेन साधयेत्॥११॥

अनेन गणपतिमभिषिञ्चति स वाग्मी भवति। चतुर्थ्यामनश्नन्
जपति स विद्यावान् भवति। इत्यथर्वणवाक्यम्।
ब्रह्माद्यावरणं विद्यान् बिभेति कदाचनेति॥१२॥

यो दूर्वाङ्कुरैर्यजति स वैश्रवणोपमो भवति। यो लाजैर्यजति

स यशौवान् भवति स मेधावान् भवति। यो मोदकसहस्रेण
यजति स वाञ्छितफलमवाप्नोति। यः साज्यसमिद्धिर्यजति
स सर्वं लभते स सर्वं लभते॥१३॥

अष्टौ ब्राह्मणान् सम्यग्ग्राहयित्वा। सूर्यवर्चस्वीं भवति।
सूर्यग्रहे महानद्यां प्रतिमासन्निधौ वा जत्वा सिद्धमन्त्रो
भवति। महाविघ्नात् प्रमुच्यते। महादोषात् प्रमुच्यते।
महापापात् प्रमुच्यते। महाप्रत्यवायात् प्रमुच्यते।
स सर्वविद्भवति स सर्वविद्भवति। य एवं वेद।
इत्युपनिषत्॥१४॥

सह नाववतु। सह नौ भुनक्तु। सह वीर्यं करवावहै।
तेजस्विनाऽवधीतमस्तु मा विद्विषावहै॥

ॐ शान्तिः शान्तिः शान्तिः॥

॥ वैश्वदेवमन्त्राः ॥

(तैत्तिरीयारण्यकम् - ४/प्रपाठकः - १०/अनुवाकः - ६७)

अ॒ग्नये॒ स्वाहा॑॥ वि॒श्वेभ्यो॑ दे॒वेभ्यः॑ स्वाहा॑॥ ध्रु॒वाय॑ भू॒माय॑
स्वाहा॑॥ ध्रु॒वक्षित॑ये स्वाहा॑॥ अ॒च्युत॑क्षित॑ये स्वाहा॑॥ अ॒ग्नये॑
स्वि॒ष्टकृ॑ते स्वाहा॑ ॥ ध॒र्माय॑ स्वाहा॑॥ अ॒ध॒र्माय॑ स्वाहा॑॥ अ॒द्भ्यः
स्वाहा॑॥ ओ॒षधि॑व॒नस्प॑तिभ्यः स्वाहा॑॥ १॥

र॒क्षोदे॒वज॑नेभ्यः स्वाहा॑॥ गृ॒ह्याभ्यः॑ स्वाहा॑॥ अ॒व॒साने॑भ्यः
स्वाहा॑॥ अ॒व॒सान॑पतिभ्यः स्वाहा॑॥ स॒र्वभू॑तेभ्यः स्वाहा॑॥
का॒माय॑ स्वाहा॑॥ अ॒न्तरि॑क्षाय॑ स्वाहा॑॥ यदे॒जति॑ जग॑ति
यच्च॑ चेष्ट॑ति॒ नाम्नो॑ भा॒गोऽयं॑ नाम्ने स्वाहा॑॥ पृ॒थिव्यै॑ स्वाहा॑॥
अ॒न्तरि॑क्षाय॑ स्वाहा॑॥ २॥

दि॒वे स्वाहा॑॥ सू॒र्याय॑ स्वाहा॑॥ च॒न्द्रम॑से स्वाहा॑॥ नक्ष॑त्रेभ्यः
स्वाहा॑॥ इन्द्रा॑य॑ स्वाहा॑॥ बृ॒हस्प॑तये स्वाहा॑॥ प्र॒जाप॑तये
स्वाहा॑॥ ब्र॒ह्मणे॑ स्वाहा॑॥ स्व॒धा पि॑तृभ्यः स्वाहा॑॥ नमो॑ रु॒द्राय॑
पशु॑पतये स्वाहा॑॥ ३॥

दे॒वेभ्यः॑ स्वाहा॑। पि॒तृभ्यः॑ स्व॒धाऽस्तु॑। भू॒तेभ्यो॑ नमः॑।
 म॒नुष्ये॑भ्यो हन्ता॑। प्र॒जाप॑तये स्वाहा॑। पर॒मेष्ठि॑ने स्वाहा॑।
 यथा कू॑पः श॒तधा॑रः स॒हस्र॑धारो अक्षि॑तः। ए॒वा मे॑ अस्तु
 धा॒न्यः स॒हस्र॑धारमक्षि॑तम्। धन॑धान्यै स्वाहा॑। ये भू॒ताः
 प्र॒चर॑न्ति दि॒वान॑क्तं बलि॑मिच्छन्तो॑ वि॒तुद॑स्य प्रे॒ष्याः।
 तेभ्यो॑ ब॒लिं पु॑ष्टि॒कामो॑ हरामि॒ मयि॑ पुष्टिं॒ पुष्टि॑पतिर्दधातु
 स्वाहा॑॥ ४॥

॥ ॐ शान्तिः॑ शान्तिः॑ शान्तिः॑॥

॥ वेदविस्मरणाय जपमन्त्राः ॥

(तैत्तिरीयारण्यकम् - ४/प्रपाठकः - १०/अनुवाकः - ८)

यश्छ॑न्द॒सामृष॑भो वि॒श्वरू॑पश्छ॑न्दोभ्यश्छ॑न्दाऽ॒स्यावि॑वेश।
 सता॑ ऋ॒षिभ्यो॑ नमो॑ दे॒वेभ्यः॑ स्व॒धा पि॒तृभ्यो॑ भूर्भुवः॑ सुव॒श्छ॑न्द॒
 ओम्॥ २२॥

॥ मेधासूक्तम् ॥

(तैत्तिरीयारण्यकम् - ४/प्रपाठकः - १०/अनुवाकः - ४१-४४)

मे॒धादे॒वी जु॒षमा॑णा न॒ आगा॑द्वि॒श्वाची॑ भ॒द्रा सु॑मन॒स्यमा॑ना।
 त्वया॒ जुष्टा॑ नुद॒मा॑ना दुरु॒क्ता॑न् बृ॒हद्व॑देम वि॒दथे॑ सु॒वीराः॑।
 त्वया॒ जुष्टं॑ ऋषि॒र्भवति॑ देवि॒ त्वया॒ ब्रह्मा॑ऽऽग॒तश्री॑रु॒त
 त्वया॑। त्वया॒ जुष्टं॑श्चि॒त्रं वि॑न्दते वसु॒ सानो॑ जुषस्व॒ द्रवि॑णो
 न मे॒धे॥ मे॒धां म॒ इन्द्रो॑ द॒दातु॑ मे॒धां दे॒वी सर॑स्वती। मे॒धां
 मे॒ अ॒श्विना॑वु॒भावाध॑त्तां पु॒ष्कर॑स्रजा। अ॒प्सरा॑सु च॒ या मे॒धा
 ग॒न्धर्वेषु॑ च॒ यन्मनः॑। दै॒वी मे॒धा सर॑स्वती सा मा॑ मे॒धा
 सु॒रभि॑र्जुषता॒ऽ स्वाहा॑॥ आ मा॑ मे॒धा सु॒रभि॑र्वि॒श्वरू॑पा
 हि॒र॒ण्यव॑र्णा जग॑ती जग॒म्या। ऊ॒र्ज॑स्वती प॒यसा॑ पि॒न्वमा॑ना
 सा मा॑ मे॒धा सु॒प्रती॑का जुषन्ताम्। मयि॑ मे॒धां मयि॑ प्र॒जां
 मय्य॑ग्नि॒स्तेजो॑ द॒धातु॑ मयि॑ मे॒धां मयि॑ प्र॒जां मयीन्द्र॑ इन्द्रि॒यं
 द॒धातु॑ मयि॑ मे॒धां मयि॑ प्र॒जां मयि॑ सूर्यो॒ भ्राजो॑ द॒धातु॑।

॥ नवग्रहसूक्तम् ॥

आ स॒त्येन॒ रज॑सा॒ वर्त॑मानो निवेशय॑न्नमृतं॒ मर्त्यं॑ च।
 हि॒र॒ण्यये॑न सवि॒ता रथे॑नाऽदे॒वो या॑ति॒ भुव॑ना वि॒पश्यन्।
 अ॒ग्निं द॒दुतं॑ वृ॒णीमहे॑ होता॑रं वि॒श्ववे॑दसम्। अ॒स्य य॒ज्ञस्य॑
 सु॒क्रतु॑म्॥ येषा॒मीशे॑ पशु॒पतिः॑ पशू॒नां चतु॑ष्पदामु॒त च॑
 द्वि॒पदा॑म्। निष्क्री॑तोऽयं य॒ज्ञियं॑ भा॒गमे॑तु रा॒यस्पोषा॑
 यज॑मानस्य सन्तु॥

अधिदेवता प्रत्यधिदेवता सहिताय आदित्याय नमः॥१॥

अ॒ग्निर्मूर्द्धा॑ दि॒वः क॒कुत्प॑तिः पृथि॒व्या अ॒यम्। अ॒पां
 रेता॑ंसि जिन्वति। स्यो॒ना पृथि॑वि॒ भवा॑ऽनृक्ष॒रा नि॒वेश॑नी।
 यच्छा॑नः शर्म॑ स॒प्रथाः॑। क्षेत्र॑स्य॒ पति॑ना व॒यं हि॒ते नैव॑
 जयाम॑सि। गामश्च॑ पोषयित्वा स नो॑ मृडाती॒दृशे॑॥

अधिदेवता प्रत्यधिदेवता सहिताय अङ्गारकाय नमः॥२॥

प्रवः॑ शु॒क्राय॑ भा॒नवे॑ भरध्वं॒ हव्यं॑ म॒तिं चा॒ग्नये॑ सु॒पूत॑म्॥
 यो दै॒व्यानि॑ मा॒नुषा॑ ज॒नूँष्य॑न्तर्वि॒श्वानि॑ वि॒द्म न॑ जिगा॑ति॥

इन्द्राणीमासु नारिषु सुपत्नीमहमश्रवम्। न ह्यस्या अपुरश्चन
जुरसा मरते पतिः॥ इन्द्रं वो विश्वतस्परि हवामहे जनेभ्यः।
अस्माकमस्तु केवलः॥

अधिदेवता प्रत्यधिदेवता सहिताय शुक्राय नमः॥३॥

आप्यायस्व समेतु ते विश्वतः सोम वृष्णायम्। भवा
वाजस्य सङ्गथे॥ अप्सु मे सोमो अब्रवीदन्तर्विश्वानि
भेषजा। अग्निं च विश्वशम्भुवमापश्च विश्वभेषजीः। गौरी
मिमाय सलिलानि तक्षत्येकपदी द्विपदी सा चतुष्पदी।
अष्टापदी नवपदी बभूवुषी सहस्राक्षरा परमे व्योमन्।
अधिदेवता प्रत्यधिदेवता सहिताय सोमाय नमः॥४॥

उद्ध्व्यस्वाग्ने प्रतिजागृह्येनमिष्टापूर्ते सःसृजेथामयं च। पुनः
कृण्वस्त्वा पितरं युवानमन्वातासीत्वयि तन्तुमेतम्॥ इदं
विष्णुर्विचक्रमे त्रेधा निदधे पदम्। समूढमस्यपाः सुरे॥
विष्णो रराटमसि विष्णोः पृष्ठमसि विष्णोः श्रप्रैस्थो विष्णोः
स्यूरसि विष्णोर्ध्रुवमसि वैष्णवमसि विष्णवे त्वा।
अधिदेवता प्रत्यधिदेवता सहिताय बुधाय नमः॥५॥

बृहस्पते॒ अति॒यद॒र्यो अ॒र्हाद्वि॒मद्वि॒भाति॒ क्रतु॑म॒ञ्जने॑षु।
 यद्दी॒दय॑च्छ॒वस॑र्त॒प्रजा॑त॒ तद॒स्मासु॑ द्रवि॑णं धेहि चि॒त्रम्॥
 इन्द्र॑मरु॒त्व इ॒ह पा॑हि॒ सोमं॑ यथा॒ शार्या॑ते अ॒पिबः॑ सु॒तस्य॑।
 तव॒ प्रणी॑ती॒ तव॑ शूर॒शर्म॑न्नावि॒वास॑न्ति क॒वयः॑ सु॒यज्ञाः॥
 ब्रह्म॑ज॒ज्ञानं॑ प्र॒थमं॑ पु॒रस्ता॑द्वि॒सीम॑तः सु॒रुचो॑ वे॒न आ॑वः।
 स॒बुध्रि॒या उप॑मा अ॒स्य वि॒ष्ठाः स॒तश्च॑ यो॒निम॑स॒तश्च॑ वि॒वः॥
 अधि॑दे॒वता प्रत्य॑धिदे॒वता स॑हि॒ताय॑ बृहस्प॒तये॑ नमः॥६॥

शं नो॑ दे॒वीर॒भिष्ट॑य॒ आपो॑ भवन्तु पी॒तये॑। शंयो॒रभि॑स्र॒वन्तु॑
 नः॥ प्र॒जाप॑ते॒ न त्वदे॒तान्य॒न्यो वि॒श्वा जा॒तानि॑ परि॒ता
 ब॑भूव। यत्का॑मास्ते जुहु॒मस्तन्नो॑ अस्तु व॒यः स्या॑म॒ पत॑यो
 रयी॒णाम्। इ॒मं य॑मप्र॒स्तर॑माहि सी॒दाऽङ्गि॑रोभिः पि॒तृभिः॑
 संवि॑दानः। आ॒त्वा म॒न्त्राः क॑वि॒शस्ता॑ व॒हन्त्वे॒ना रा॑जन्
 ह॒विषा॑ मादयस्व॥

अधि॑दे॒वता प्रत्य॑धिदे॒वता स॑हि॒ताय॑ शनैश्च॒राय॑ नमः॥७॥

कया॑ नश्चि॒त्र आ॑भु॒वदू॒ती स॒दावृ॑धः स॒खा। कया॑
 शचि॑ष्ठया वृ॒ता। आ॒ऽय॒ज्ञौः पृ॒श्निर॑क्रमी॒दस॑न॒न्मा॒तरं॑

पुनः। पितरं च प्रयन्त्सुवः। यत्ते देवी निर्ऋतिराबुबन्धु
 दामं ग्रीवास्वविचर्त्यम्। इदं ते तद्विष्याम्यायुषो न
 मध्यादथाजीवः पितुमद्धि प्रमुक्तः॥

अधिदेवता प्रत्यधिदेवता सहिताय राहवे नमः॥८॥

केतुं कृण्वन्नकेतवे पेशो मर्या अपेशसै। समुषद्विरजायथाः॥
 ब्रह्मा देवानां पदवीः कवीनामृषिर्विप्राणां महिषो
 मृगाणाम्। श्येनो गृध्राणां स्वधितिर्वनानां सोमः
 पवित्रमत्यैति रेभन्। (ऋक्) सचित्र चित्रं चितयन् तमस्मे
 चित्रक्षत्र चित्रतमं वयोधाम्। चन्द्रं रयिं पुरुवीरं बृहन्तं
 चन्द्रचन्द्राभिर्गृणते युवस्व॥

अधिदेवता प्रत्यधिदेवता सहिताय केतवे नमः॥९॥

॥ॐ आदित्यादि नवग्रहदेवताभ्यो नमो नमः॥

॥ॐ शान्तिः शान्तिः शान्तिः॥

॥ आयुष्यसूक्तम् ॥

यो ब्रह्मा ब्रह्मण उज्जहार प्राणैः शिरः कृत्तिवासाः पिनाकी।
ईशानो देवः स न आयुर्दधातु तस्मै जुहोमि हविषा
घृतेन॥१॥

विभ्राजमानः सरिरस्य मध्याद्रोचमानो घर्मरुचिर्य आगात्।
स मृत्युपाशानपनुद्य घोरानिहायुषेणो घृतमत्तु देवः॥२॥

ब्रह्मज्योतिर्ब्रह्मपत्नीषु गर्भं यमादधात् पुरुरूपं जयन्तम्।
सुवर्णरम्भग्रहमर्कमर्च्यं तमायुषे वर्धयामो घृतेन॥३॥

श्रियं लक्ष्मीमौबलामम्बिकां गां षष्ठीं च यामिन्द्रसेनैत्युदाहुः।
तां विद्यां ब्रह्मयोनिं सरूपां मिहायुषे तर्पयामो घृतेन॥४॥

दाक्षायण्यः सर्वयोन्यः स योन्यः सहस्रशो विश्वरूपां
विरूपाः। ससूनवः सपतयः सयूथ्या आयुषेणो घृतमिदं
जुषन्ताम्॥५॥

दिव्या गणा बहुरूपाः पुराणा आयुश्छिदो नः प्रमथन्तु
वीरान्। तेभ्यो जुहोमि बहुधा घृतेन मा नः प्रजां रीरिषो

मौत वीरान्॥६॥

ए॒कः पु॒र॒स्ताद्य॑ इ॒दं ब॒भूव॑ यतो ब॒भूव॑ भुवन॑स्य गो॒पाः।
यम॑प्येति भुवन॑ꣳ सा॑म्परा॒ये स नो॑ हवि॑र्घृतमिहायुषे॑त्तु
दे॒वः॥७॥

व॒सून् रु॒द्रा॒नादि॒त्यान् मरु॑तोऽथ सा॒ध्यान् ऋ॑भून् य॒क्षान्
गन्ध॑र्वाꣳश्च पि॒तृꣳश्च वि॒श्वान्। भृ॑गून् सर्पाꣳश्चाङ्गि॑रसोऽथ
स॒र्वान् घृ॒तꣳ हु॒त्वा स्वा॑युष्या महया॑म श॒श्वत्॥८॥

विष्णो॑ त्वं नो॒ अन्त॑मः शर्म॑ यच्छ॒ सह॑न्त्या प्र॒ते॒धारा॑ मधु॑श्चुत॒
उ॒थ्सं दु॒ह॒ते अ॒क्षि॑तम्॥९॥

॥ॐ शान्तिः॒ शान्तिः॒ शान्तिः॑॥

॥ भूसूक्तम् ॥

(तैत्तिरीय संहिता काण्डम् - १/प्रपाठकः - ५/अनुवाकः - ३)

भूमिर्भूमा द्यौर्वरिणाऽन्तरिक्षं महित्वा। उपस्थे ते
देव्यदितेऽग्निमन्नादमन्नाद्यायाऽऽदधे। आऽयज्ञौः पृश्निरक्रमी-
दसनन्मातरं पुनः। पितरं च प्रयन्त्सुवः। त्रिंशद्धाम वि
राजति वाक्पतङ्गाय शिश्रिये। प्रत्यस्य वह द्युभिः। अस्य
प्राणादपानत्यन्तश्चरति रोचना। व्यख्यन् महिषः सुवः॥

यत्त्वा क्रुद्धः परोवप मन्युना यदवर्त्या। सुकल्पमग्रे
तत्तव पुनस्त्वोद्दीपयामसि। यत्ते मन्युपरोतस्य पृथिवीमनु
दध्वसे। आदित्या विश्वे तद्देवा वसवश्च समाभरन्।
मनो ज्योतिर्जुषतामाज्यं विच्छिन्नं यज्ञं समिमं दधातु।
बृहस्पतिस्तनुतामिमं नो विश्वे देवा इह मादयन्ताम्। सप्त
ते अग्रे समिधः सप्त जिह्वाः सप्तरषयः सप्त धाम प्रियाणि।
सप्त होत्राः सप्तधा त्वां यजन्ति सप्त योनीरापृणस्वा घृतेन।
पुनरूर्जा नि वर्तस्व पुनरग्न इषाऽऽयुषा। पुनर्नः पाहि
विश्वतः। सह रय्या नि वर्तस्वाऽग्रे पिन्वस्व धारया।

वि॒श्वप्सि॑न्त्रया वि॒श्वत॑स्प॒रि॒। ले॒कः स॒ले॒कः सु॒ले॒क॒स्ते
 न॑ आदि॒त्या आ॒ज्यं जुषा॑णा वि॒यन्तु॑ के॒तः स॒के॒तः
 सु॒के॒त॒स्ते न॑ आदि॒त्या आ॒ज्यं जुषा॑णा वि॒यन्तु॑ वि॒व॒स्वा॒९
 अदि॑ति॒र्दे॒व॒जू॒ति॒स्ते न॑ आदि॒त्या आ॒ज्यं जुषा॑णा वि॒यन्तु॑।

॥ पवमानसूक्तम् ॥

(तैत्तिरीय ब्राह्मणम् अष्टकम् - १/प्रश्नः - ४/अनुवाकः - ८)

(तैत्तिरीय संहिता काण्डम् - ५/प्रपाठकः - ६/अनुवाकः - १)

ॐ तच्छुं योरावृणीमहे। गा॒तुं य॒ज्ञाय॑। गा॒तुं य॒ज्ञप॑तये। दैवीः
 स्व॒स्तिर॑स्तु नः। स्व॒स्तिर्मा॑नु॒षेभ्यः॑। ऊ॒र्ध्वं जि॑गातु भेष॒जम्।
 शं नो॑ अस्तु द्वि॒पदे॑। शं चतु॑ष्पदे। ॐ शान्तिः॒ शान्तिः॒
 शान्तिः॑।

द॒धि॒क्राव्णो॑ अ॒कारि॑षम्। जि॒ष्णोर॑श्व॒स्य वा॒जिनः॑। सु॒र॒भि॒नो
 मुखा॑करत्। प्र॒ण॒ आयू॑९षि ता॒रिषत्।

आपो॑ हि ष्ठा म॒यो भुव॑स्ता न॑ ऊ॒र्जे द॑धातन। म॒हे॒रणा॑य॒
 चक्ष॑से। यो वः शि॒वत॑मो॒ रस॑स्तस्य॒ भाज॑यते॒ ह नः॑।

उ॒श॒तीरि॑व मा॒तरः॑। तस्मा॒ अर॑ङ्ग मा॒मवो॒ यस्य॒ क्षया॑य॒
जिन्व॑थ। आपो॑ जु॒नय॑था च नः॥

हि॒र॒ण्यव॑र्णाः शुच॑यः पाव॒का यासु॑ जा॒तः क॒श्यपो॒ यास्विन्द्रः॑।
अ॒ग्निं या गर्भं॑ दधि॒रे वि॒रूपा॒स्ता न॒ आपः॒ शङ् स्यो॒ना
भ॑वन्तु॥

यासा॑ꣳ रा॒जा वरु॑णो याति॒ मध्ये॑ स॒त्यानृ॑ते अ॒वप॑श्यं
जना॑नाम्। म॒धुश्चु॒तः शुच॑यो याः पाव॒कास्ता न॒ आपः॒ शङ्
स्यो॒ना भ॑वन्तु॥

यासां॑ दे॒वा दि॒वि कृ॑ण्वन्ति॑ भ॒क्षं या अ॒न्तरि॑क्षे बहु॒धा भव॑न्ति।
याः पृ॒थि॒वीं पय॑सो॒न्दन्ति॑ शु॒क्रास्ता न॒ आपः॒ शङ् स्यो॒ना
भ॑वन्तु॥

शि॒वेन॑ मा॒ चक्षु॑षा पश्यताऽऽपः शि॒वया॑ त॒नुवोप॑ स्पृशत॒ त्वचं॑
मे। सर्वा॑ꣳ अ॒ग्नीꣳ र॑प्सुषदो॑ हुवे वो॒ मयि॒ वर्चो॑ ब॒लमो॒जो
नि ध॑त्त॥

पव॑मानः सुव॒र्जनः॑। प॒वित्रे॑ण विच॑र॒षणिः॑। यः पो॒ता स

पुनातु मा। पुनन्तु मा देवजनाः। पुनन्तु मनवो धिया।
 पुनन्तु विश्वं आयवः। जातवेदः पवित्रवत्। पवित्रेण पुनाहि
 मा। शुक्लेण देवदीद्यत्। अग्ने क्रत्वा क्रतूँ रनु। यत्ते
 पवित्रमर्चिषि। अग्ने विततमन्तरा। ब्रह्म तेन पुनीमहे।
 उभाभ्यां देवसवितः। पवित्रेण सवेन च। इदं ब्रह्म पुनीमहे।
 वैश्वदेवी पुनती देव्यागात्। यस्यै बह्वीस्तनुवो वीतपृष्ठाः।
 तथा मदन्तः सधमाद्येषु। वयँ स्याम पतयो रयीणाम्।
 वैश्वानरो रश्मिभिर्मा पुनातु। वातः प्राणेनेषिरो मयो
 भूः। द्यावापृथिवी पयसा पयोभिः। ऋतावरी यज्ञिये मा
 पुनीताम्। बृहद्भिः सवितस्तृभिः। वर्षिष्ठैर्देवमन्मभिः। अग्ने
 दक्षैः पुनाहि मा। येन देवा अपुनत। येनऽऽपो दिव्यङ्कशः।
 तेन दिव्येन ब्रह्मणा। इदं ब्रह्म पुनीमहे। यः पावमानीरध्येति।
 ऋषिभिः सम्भृतँ रसम्। सर्वँ स पूतमश्नाति। स्वदितं
 मातरिश्चना। पावमानीर्यो अध्येति। ऋषिभिः सम्भृतँ
 रसम्। तस्मै सरस्वती दुहे। क्षीरँ सर्पिर्मधूदकम्॥
 पावमानीः स्वस्त्ययनीः। सुदुघाहि पयस्वतीः। ऋषिभिः

सम्भृतो रसः। ब्राह्मणेष्वमृतं हितम्। पावमानीर्दिशन्तु
 नः। इमं लोकमथो अमुम्। कामान्त्समर्धयन्तु नः। देवीर्देवैः
 समाभृताः। पावमानीः स्वस्त्ययनीः। सुदुघाहि घृतश्चुतः।
 ऋषिभिः सम्भृतो रसः। ब्राह्मणेष्वमृतं हितम्। येन
 देवाः पवित्रेण। आत्मानं पुनते सदा। तेन सहस्रधारेण।
 पावमान्यः पुनन्तु मा। प्राजापत्यं पवित्रम्। शतोद्यामं
 हिरण्मयम्। तेन ब्रह्म विदो वयम्। पूतं ब्रह्म पुनीमहे। इन्द्रः
 सुनीती सहमा पुनातु। सोमः स्वस्त्या वरुणः समीच्या।
 यमो राजा प्रमृणाभिः पुनातु मा। जातवेदा मोर्जयन्त्या
 पुनातु। भूर्भुवः सुवः।

तच्छुं योरावृणीमहे। गातुं यज्ञाय। गातुं यज्ञपतये। दैवीः
 स्वस्तिरस्तु नः। स्वस्तिर्मानुषेभ्यः। ऊर्ध्वं जिगातु भेषजम्।
 शं नो अस्तु द्विपदे। शं चतुष्पदे।

ॐ शान्तिः शान्तिः शान्तिः॥

॥ भाग्यसूक्तम् ॥

(तैत्तिरीय ब्राह्मणम् अष्टकम् - ३/प्रश्नः - ८/अनुवाकम् - ९)

प्रा॒तर॒ग्निं प्रा॒तरिन्द्र॑ हवामहे प्रा॒तर्मित्रा॑ वरुणा प्रा॒तर॒श्विना॑ ।
प्रा॒तर्भगं॑ पू॒षणं॑ ब्रह्म॑ण॒स्पतिं॑ प्रा॒तः सोम॑मु॒त रु॒द्रं हु॑वेम ॥ १ ॥

प्रा॒तर्जितं॑ भग॑मु॒ग्रं हु॑वेम व॒यं पु॒त्रमदि॑ते॒र्यो वि॑ध॒र्ता ।
आ॒र्द्धश्चि॒द्यं म॒न्य॑मानस्तु॒रश्चि॒द्राजा॑ चि॒द्यं भगं॑ भ॒क्षीत्याहं॑ ॥ २ ॥

भग॑ प्र॒णेत॑र्भग॒ सत्य॑राधो भगे॒मां धिय॑मु॒दव॑ददन्नः ।

भग॑प्र॒णो जन॑य गोभि॒रश्चै॒र्भग॑प्र॒नृभिर्नृ॑वन्तः स्याम ॥ ३ ॥

उ॒तेदानीं॑ भग॑वन्तः स्यामो॒त प्र॑पि॒त्व उ॒त मध्ये॑ अह्ना॑म् ।
उ॒तोदि॑ता मघ॒वन्त्सूर्य॑स्य व॒यं दे॒वानां॑ सु॒मतौ स्या॑म ॥ ४ ॥

भगं॑ ए॒व भग॑वा॒ अस्तु॑ दे॒वास्तेन॑ व॒यं भग॑वन्तः स्याम ।
तं त्वा॑ भग॒ सर्व॑ इ॒ज्जोह॑वीमि॒ सनो॑ भग॒ पुर॑ ए॒ता भ॑वे॒ह ॥ ५ ॥

सम॑ध्व॒रायोष॑सोऽन॒मन्त॑ दधि॒क्रावे॑व॒ शुच॑ये प॒दाय॑ ।
अ॒र्वाची॑नं वसु॒विदं॑ भग॑न्नो रथ॑मि॒वाश्वा॑वा॒जिन॑ आ॒वह॑न्तु ॥ ६ ॥

अश्वावतीर्गोमंतीर्न उषासो वीरवतीः सदमुच्छन्तु भद्राः।
घृतं दुहाना विश्वतः प्रपीनायूयं पात स्वस्तिभिः सदा नः॥७॥

यो माँऽग्ने भागिनं सन्तमथाभागं चिकीर्षति।
अभागमग्ने तं कुरु मामग्ने भागिनं कुरु॥८॥

॥दुर्गा सूक्तम्॥

(तैत्तिरीयारण्यकम् - ४/प्रपाठकः - १०/अनुवाकः - २)

जातवेदसे सुनवाम सोमं मरातीयतो निदहाति वेदः। स नः
पर्षदतिं दुर्गाणि विश्वा नावेव सिन्धुं दुरिताऽत्यग्निः॥१॥

तामग्निवर्णां तपसा ज्वलन्तीं वैरोचनीं कर्मफलेषु जुष्टाम्।
दुर्गां देवीं शरणमहं प्रपद्ये सुतरसि तरसे नमः॥२॥

अग्ने त्वं पारया नव्यो अस्मान्स्वस्तिभिरति दुर्गाणि विश्वा।
पूश्च पृथ्वी बहुला न उर्वी भवा तोकाय तनयाय शं योः॥३॥

विश्वानि नो दुर्गहा जातवेदः सिन्धुं न नावा
दुरिताऽतिपर्षि। अग्ने अत्रिवन्मनसा गृणानोऽस्माकं

बोध्यवि॒ता त॒नूना॑म्॥४॥

पृ॒त॒ना॒ जि॒त॒ः स॒ह॒मा॒न॒मु॒ग्र॒म॒ग्नि॒ः हु॒वे॒म॒ प॒र॒मा॒थ्स॒ध॒स्था॑त्। स
नः॑ प॒र्ष॒द॒ति॑ दु॒र्गा॒णि॒ वि॒श्वा॒ क्षा॒म॒द्दे॒वो अ॒ति॑ दु॒रि॒ता॒त्य॒ग्निः॥५॥

प्र॒त्नो॒षि॑ क॒मी॒ड्यो॑ अ॒ध्व॒रेषु॑ स॒ना॒च्च॒ हो॒ता॒ न॒व्य॑श्च॒ स॒त्सि॑।
स्वा॒श्चा॒ग्ने॑ त॒नुव॑ पि॒प्रय॑स्वा॒स्मभ्य॑ च॒ सौ॒भ॒ग॒माय॑ज॒स्व॥६॥

गो॒भि॒र्जु॑ष्ट॒म॒यु॒जो॒ नि॒षि॑क्तं॒ तवे॑न्द्र॒ वि॒ष्णो॒रनु॑स॒ञ्च॑रे॒म। ना॒क॑स्य
पृ॒ष्ठ॒म॒भि॑ सं॒वसा॑नो॒ वैष्ण॑वीं लो॒क इ॒ह मा॑दयन्ताम्॥७॥

का॒त्या॒य॒नाय॑ वि॒द्महे॑ क॒न्य॒कु॒मा॒रि॑ धी॒महि॑।

तन्नो॑ दु॒र्गिः॑ प्र॒चो॒दया॑त्॥

॥ श्रीसूक्तम् ॥

हिरण्यवर्णां ह॒रिणीं सुव॒र्णर॑जत॒स्रजाम्। च॒न्द्रां ह॒रिण्म॑र्यां
ल॒क्ष्मीं जा॑तवे॒दो म॒ आव॑ह॥१॥

तां म॒ आव॑ह जा॒तवे॒दो ल॒क्ष्मीम॑न॒पगा॒मिनी॑म्। यस्यां हिर॑ण्यं
वि॒न्देयं॒ गाम॑श्च॒ पुरु॑षान॒हम्॥२॥

अ॒श्वपू॒र्वा र॑थम॒ध्यां ह॒स्तिना॑दप्र॒बोधि॑नीम्। श्रियं दे॒वीमु॑प॒ह्वये॒
श्री॑मा॒देवी॑र्जुषताम्॥३॥

कां सोऽ॒स्मितां हिर॑ण्यप्रा॒कारामा॒र्द्रां ज्वल॑न्तीं तृ॒प्तां
त॒र्पय॑न्तीम्। प॒द्मे स्थि॒तां प॒द्मव॑र्णां ता॒मिहो॑प॒ह्वये॒ श्रिय॑म्॥४॥

च॒न्द्रां प्र॑भा॒सां य॒शसा॒ ज्वल॑न्तीं श्रियं लो॒के दे॒वजु॑ष्टामु॒दाराम्।
तां प॒द्मिनी॑मीं शरण॑म॒हं प्र॑प॒द्येऽल॒क्ष्मीर्मे न॑श्यतां त्वां
वृ॒णे॥५॥

आ॒दि॒त्यव॑र्णे तप॒सोऽधि॑जा॒तो वन॑स्पति॒स्तव॑ वृ॒क्षोऽथ
बि॒ल्वः। तस्य॒ फला॑नि तप॒सा नु॑दन्तु मा॒यान्त॑रा॒याश्च॑ बा॒ह्या
अ॒ल॒क्ष्मीः॥६॥

उपै॑तु मां दे॒वस॒खः की॒र्तिश्च॒ मणि॑ना स॒ह। प्रा॒दुर्भू॑तोऽस्मि
राष्ट्रेऽस्मिन् की॒र्तिमृ॑द्धिं ददा॒तु मे॥७॥

क्षु॒त्पिपा॒साम॑लां ज्ये॒ष्ठाम॒ल॒क्ष्मीं ना॑शया॒म्यहम्। अभू॑तिमसंमृद्धिं
च सर्वा॑ निर्णु॒द मे॒ गृहा॑त्॥८॥

गन्ध॑द्वा॒रां दु॒राध॒रूपां॑ नि॒त्यपु॑ष्टां करी॒षिणी॑म्। ई॒श्वरी॑
सर्व॑भूता॒नां तामि॑होप॒ह्वये॒ श्रिय॑म्॥९॥

मन॑सः काम॒माकू॑तिं वा॒चः स॒त्यम॑शीमहि। प॒शूनां॑ रू॒पम॑न्नस्य
मयि॑ श्रीः श्रेय॑तां यशः॥१०॥

क॒र्दमे॑न प्र॒जाभू॑ता म॒यि स॑म्भ॒व क॒र्दम॑। श्रियं॑ वा॒सय॑ मे कु॒ले
मा॒तरं॑ पद्ममा॒लिनी॑म्॥११॥

आपः॑ सृजन्तु॑ स्निग्धा॒नि चि॑क्री॒त व॑स मे॒ गृहे॑। नि च॑ दे॒वी
मा॒तरं॑ श्रियं॑ वा॒सय॑ मे कु॒ले॥१२॥

आ॒र्द्रा पु॑ष्करि॒णीं पु॑ष्टिं सुव॒र्णां है॑ममा॒लिनी॑म्। सू॒र्या हिर॑ण्म॒यी
ल॒क्ष्मीं जा॑तवेदो म॒ आव॑ह॥१३॥

आ॒र्द्रां यः॑ क॒रि॒णीं य॒ष्टिं पि॒ङ्गु॒लां प॑द्म॒मा॒लिनी॑म्। च॒न्द्रां
हि॒र॒ण्म॑यीं ल॒क्ष्मीं॑ जा॒त॒वे॒दो म॒ आव॑ह॥१४॥

तां म॒ आव॑ह॒ जा॒त॒वे॒दो ल॒क्ष्मी॑म॒न॒प॒गा॒मिनी॑म्। यस्यां॑ हि॒र॒ण्यं
प्रभू॑तं गा॒वो दा॒स्योऽश्वान्॑ वि॒न्दे॒यं पु॒रु॒षान॑हम्॥१५॥

म॒हा॒दे॒व्यै च॑ वि॒द्महे॑ वि॒ष्णु॒प॒त्यै च॑ धीम॒हि।
तन्नो॑ लक्ष्मीः प्रचो॒दया॑त्॥१६॥

॥ रुद्रप्रश्नः ॥

ॐ गुणानां॑ त्वा गुणपति॑ हवामहे क॒विं क॒वीनामु॑पमश्र॒-
वस्तमम्। ज्येष्ठ॑राजं ब्रह्म॑णां ब्रह्मणस्पत॒ आ नः॑ शृण्वन्नूतिभिः
सीद॒ सादनम्॥

ॐ महागणपतये नमः॥

ॐ नमो भगवते रुद्राय॥

नम॑स्ते रुद्र मन्य॑वं उ॒तो त॒ इष॑वे नमः। नम॑स्ते अस्तु
धन्व॑ने बा॒हुभ्या॑मु॒त ते॒ नमः॥ या त॒ इषुः॑ शि॒वत॑मा शि॒वं
ब॒भूव॑ ते॒ धनुः॑। शि॒वा शं॑र॒व्या या तव॒ तया॑ नो रुद्र मृडय॥
या ते॑ रुद्र शि॒वा त॒नूर॑घो॒राऽपा॑पकाशिनी। तया॑ नस्त॒नुवा॒-
शन्त॑मया गि॒रिश॑न्ताभिचा॒कशी॑हि॥ यामिषुं॑ गि॒रिश॑न्त॒ हस्ते॑
बिभ॑र्ष्यस्त॒वे। शि॒वां गि॑रि॒त्र तां कुरु॑ मा हि॒ंसीः पुरु॑षं
जग॑त्॥ शि॒वेन॒ वच॑सा त्वा गि॒रिशा॑च्छा॒वदाम॑सि। यथा॑
नः सर्व॑मि॒ज्जग॑दय॒क्ष्मः सु॒मना॒ अस॑त्॥ अ॒ध्यवो॑चदधिव॒क्ता
प्र॑थ॒मो दै॒व्यो भि॒षक्। अही॑श्च॒ सर्वा॑ञ्ज॒म्भय॑न्त्सर्वा॑श्च
यातु॑धा॒न्यः॥ अ॒सौ यस्ता॒म्रो अ॒रुण॒ उ॒त ब॒भ्रुः सु॑म॒ङ्गलः॥

ये चे॒मां रु॒द्रा अ॒भितो॑ दि॒क्षु श्रि॒ताः संह॑स्र॒शोऽवै॑षां॒ हेडं
 ई॒महे॥ अ॒सौ योऽव॑सर्पति॒ नील॑ग्री॒वो विलो॑हितः। उ॒तैनं॑
 गो॒पा अ॒दृश॑न्न॒दृश॑न्नुद॒हार्यः॥ उ॒तैनं॑ वि॒श्वा भू॒तानि॑ स दृ॒ष्टो
 मृ॒डया॑ति नः। नमो॑ अस्तु॒ नील॑ग्री॒वाय स॒हस्रा॒क्षाय मी॒दुषै॑॥
 अथो॒ ये अ॒स्य स॒त्वा॒नोऽहं॑ तेभ्यो॑ऽकरं॒ नमः॑। प्र मु॑ञ्च
 ध॒न्वंन॒स्त्व॒मुभयो॑रा॒र्णियो॒र्ज्याम्॥ याश्च॑ ते ह॒स्त इ॒षवः॑ प॒रा
 ता भ॑गवो वप। अ॒वत॑त्य॒ धनु॒स्त्व॑ स॒हस्रा॒क्ष शते॑षुधे॥
 नि॒शीर्य॑ श॒ल्यानां॑ मु॒खा शि॒वो नः॑ सु॒मना॑ भव। वि॒ज्यं
 धनुः॑ क॒पर्दि॒नो वि॒शल्यो॑ बा॒णवा॑ उ॒त॥ अ॒ने॒श॒न्नस्ये॑षव
 आ॒भुर॑स्य नि॒षङ्ग॑थिः। या ते॑ हे॒तिर्मी॑दुष्ट॒म ह॒स्ते ब॒भूव॑
 ते॒ धनुः॑॥ तया॑ऽस्मान् वि॒श्वत॒स्त्वम॑य॒क्ष्मया॑ परि॒भुज।
 नम॑स्ते अ॒स्त्वायु॑धा॒याना॑त॒ताय धृ॒ष्णवै॑॥ उ॒भाभ्या॑मु॒त ते
 नमो॑ बा॒हुभ्या॑ तव॒ धन्वं॑ने। परि॑ ते॒ धन्वं॑नो हे॒तिर॒स्मान्वृ॑णक्तु
 वि॒श्वतः॑॥ अथो॒ य इ॒षुधि॑स्तव॒ऽऽरे अ॒स्मन्नि धे॑हि तम्॥१॥

नम॑स्ते अस्तु भगवन् विश्वेश्वराय महादेवाय त्र्यम्बकाय

त्रिपुरान्त॒कायं॑   त्रिकाला॒ग्निका॒लायं॑   काला॒ग्निरु॒द्रायं॑
नीलक॒ण्ठायं॑   मृत्युञ्ज॒यायं॑   सर्वेश्व॒रायं॑   सदाशि॒वायं॑
श्रीमन्महादे॒वाय॒ नमः॑ ॥

नमो॑ हिरण्यबा॒हवे॑ सेना॒न्ये दि॒शां च॒ पत॑ये॒ नमो॑ नमो॑ वृ॒क्षेभ्यो॑
हरि॑केशेभ्यः पशू॒नां पत॑ये॒ नमो॑ नमः॑ स॒स्मिञ्ज॒राय॒ त्विषी॑मते
पथी॒नां पत॑ये॒ नमो॑ नमो॑ बभ्रु॒शायं॑ विव्या॒धिनेऽन्ना॑नां पत॑ये॒
नमो॑ नमो॑ हरि॑केशायोपवी॒तिने॑ पु॒ष्टानां॑ पत॑ये॒ नमो॑ नमो॑
भ॒वस्य॑ हे॒त्यै जग॑तां पत॑ये॒ नमो॑ नमो॑ रु॒द्राया॑तता॒विने॑
क्षेत्रा॑णां पत॑ये॒ नमो॑ नमः॑ सू॒ताया॑ह॒न्त्याय॒ वना॑नां पत॑ये॒
नमो॑ नमो॑ रोहि॑ताय स्थ॒पत॑ये॒ वृ॒क्षाणां॑ पत॑ये॒ नमो॑ नमो॑
म॒न्त्रिणे॑ वाणि॒जाय॒ कक्षा॑णां पत॑ये॒ नमो॑ नमो॑ भुव॒न्तये॑
वारि॑वस्कृ॒तायौष॑धीनां पत॑ये॒ नमो॑ नमः॑ उ॒च्चैर्घो॑षायाक्र॒न्दय॑ते
पत्ती॑नां पत॑ये॒ नमो॑ नमः॑ कृ॒त्स्नवी॒ताय॒ धाव॑ते॒ सत्त्वं॑नां पत॑ये॒
नमः॑ ॥ २ ॥

नमः॑ सह॒मानाय॑ निव्या॒धिने॑ आ॒व्या॒धिनी॑नां पत॑ये॒ नमो॑ नमः॑

ककुभायं निषङ्गिणं स्तेनानां पतये नमो नमो निषङ्गिणं
 इषुधिमते तस्कराणां पतये नमो नमो वञ्चते परिवञ्चते
 स्तायूनां पतये नमो नमो निचेरवे परिचरायारण्यानां पतये
 नमो नमः सृकाविभ्यो जिघांसद्भ्यो मुष्णतां पतये नमो
 नमोऽसिमद्भ्यो नक्तं चरद्भ्यः प्रकृन्तानां पतये नमो नमः
 उष्णीषिणे गिरिचरायं कुलुश्चानां पतये नमो नमः इषुमद्भ्यो
 धन्वाविभ्यश्च वो नमो नमः आतन्वानेभ्यः प्रतिदधानेभ्यश्च
 वो नमो नमः आयच्छद्भ्यो विसृजद्भ्यश्च वो नमो नमोऽस्यद्भ्यो
 विध्यद्भ्यश्च वो नमो नमः आसीनेभ्यः शयानेभ्यश्च वो नमो
 नमः स्वपद्भ्यो जाग्रद्भ्यश्च वो नमो नमस्तिष्ठद्भ्यो धावद्भ्यश्च
 वो नमो नमः सभाभ्यः सभापतिभ्यश्च वो नमो नमो
 अश्वेभ्योऽश्वपतिभ्यश्च वो नमः ॥ ३ ॥

नमः आव्याधिनीभ्यो विविध्यन्तीभ्यश्च वो नमो नमः
 उगणाभ्यस्तृहतीभ्यश्च वो नमो नमो गृत्सेभ्यो
 गृत्सपतिभ्यश्च वो नमो नमो व्रातैभ्यो व्रातपतिभ्यश्च
 वो नमो नमो गणेभ्यो गणपतिभ्यश्च वो नमो नमो

विरूपेभ्यो विश्वरूपेभ्यश्च वो नमो नमो महद्भ्यः,
 क्षुल्लकेभ्यश्च वो नमो नमो रथिभ्योऽरथेभ्यश्च वो नमो नमो
 रथेभ्यो रथपतिभ्यश्च वो नमो नमः सेनाभ्यः सेनानिभ्यश्च
 वो नमो नमः, क्षत्तृभ्यः सङ्गहीतृभ्यश्च वो नमो नमस्तक्षभ्यो
 रथकारेभ्यश्च वो नमो नमः कुलालेभ्यः कर्मरिभ्यश्च वो
 नमो नमः पुञ्जिष्टेभ्यो निषादेभ्यश्च वो नमो नम इषुकृद्भ्यो
 धन्वकृद्भ्यश्च वो नमो नमो मृगयुभ्यः श्वनिभ्यश्च वो नमो
 नमः श्वभ्यः श्वपतिभ्यश्च वो नमः ॥ ४ ॥

नमो भुवाय च रुद्राय च नमः शर्वाय च पशुपतये च
 नमो नीलग्रीवाय च शितिकण्ठाय च नमः कपर्दिने च
 व्युप्तकेशाय च नमः सहस्राक्षाय च शतधन्वने च नमो
 गिरिशाय च शिपिविष्टाय च नमो मीढुष्टमाय चेषुमते च
 नमो ह्रस्वाय च वामनाय च नमो बृहते च वर्षीयसे च
 नमो वृद्धाय च संवृध्वने च नमो अग्रियाय च प्रथमाय च
 नम आशवे चाजिराय च नमः शीघ्रियाय च शीभ्याय च
 नम उर्म्याय चावस्वन्याय च नमः स्रोतस्याय च द्वीप्याय

च॥५॥

नमो॑ ज्ये॒ष्ठाय॑ च कनि॒ष्ठाय॑ च॒ नमः॑ पूर्॒वजा॑य॒ चाप॑र॒जाय॑ च॒
 नमो॑ मध्य॒माय॑ चाप॒गल्भा॑य॒ च॒ नमो॑ जघ॒न्याय॑ च॒ बु॒ध्नि॑याय॒
 च॒ नमः॑ सो॒भ्याय॑ च प्र॒ति॒स॒र्या॑य॒ च॒ नमो॑ या॒म्याय॑ च॒ क्षे॒म्याय॑
 च॒ नम॑ उ॒र्व॒र्या॑य॒ च॒ ख॒ल्या॑य॒ च॒ नमः॑ श्लो॒क्या॑य॒ चाव॑सा॒न्याय॑
 च॒ नमो॑ व॒न्या॑य॒ च॒ कक्ष्या॑य॒ च॒ नमः॑ श्र॒वाय॑ च प्र॒ति॒श्र॒वाय॑
 च॒ नम॑ आ॒शु॒षे॒णाय॑ चा॒शु॒र॒थाय॑ च॒ नमः॑ शू॒राय॑ चाव॒भि॒न्द॒ते
 च॒ नमो॑ वर्मि॒णे च॒ वरू॒धि॒ने च॒ नमो॑ बि॒ल्मि॒ने च॒ क॒व॒चि॒ने
 च॒ नमः॑ श्रु॒ताय॑ च श्रु॒त॒से॒नाय॑ च॥६॥

नमो॑ दु॒न्दु॒भ्या॑य॒ चऽऽह॑न॒न्याय॑ च॒ नमो॑ धृ॒ष्ण॒वे च॒ प्र॒मृ॒शाय॑
 च॒ नमो॑ दू॒ताय॑ च॒ प्र॒हि॒ताय॑ च॒ नमो॑ नि॒ष॒ङ्गि॒णे चेषु॑धि॒मते॑ च॒
 नम॑स्ती॒क्ष्णेष॑वे चऽऽयु॒धि॒ने च॒ नमः॑ स्वा॒यु॒धाय॑ च सु॒ध॒न्व॒ने
 च॒ नमः॑ सु॒त्या॑य॒ च॒ प॒थ्या॑य॒ च॒ नमः॑ का॒ट्या॑य॒ च॒ नी॒प्या॑य॒
 च॒ नमः॑ सू॒द्या॑य॒ च॒ सर॒स्या॑य॒ च॒ नमो॑ ना॒द्याय॑ च वै॒श॒न्ताय॑
 च॒ नमः॑ कू॒प्या॑य॒ चाव॑ट्या॒य च॒ नमो॑ व॒र्ष्या॑य॒ चाव॑र्ष्या॒य च॒

नमो॑ मे॒घ्याय॑ च वि॒द्युत्या॑य च॒ नम॑ ई॒ध्रिया॑य चऽऽत॒प्याय॑ च॒
नमो॑ वा॒त्याय॑ च॒ रे॒ष्मिया॑य च॒ नमो॑ वास्त॒व्याय॑ च वास्तु॒पाय॑
च॥ ७ ॥

नमः॑ सो॒माय॑ च रु॒द्राय॑ च॒ नम॑स्ता॒म्राय॑ चा॒रु॒णाय॑ च॒ नमः॑
श॒ङ्गाय॑ च पशु॒पत॑ये च॒ नम॑ उ॒ग्राय॑ च भी॒माय॑ च॒ नमो॑
अ॒ग्रेव॒धाय॑ च दू॒रेव॒धाय॑ च॒ नमो॑ ह॒न्त्रे च॒ ह॒नीय॑से च॒ नमो॑
वृ॒क्षेभ्यो॑ ह॒रि॒केशे॑भ्यो॒ नम॑स्ता॒राय॒ नमः॑ श॒म्भवे॑ च म॒योभ॑वे च॒
नमः॑ शङ्क॒राय॑ च म॒यस्क॑राय॒ च॒ नमः॑ शि॒वाय॑ च शि॒वत॑राय॒
च॒ नम॑स्ती॒र्थ्याय॑ च॒ कू॒ल्याय॑ च॒ नमः॑ पा॒र्याय॑ चावा॒र्याय॑ च॒
नमः॑ प्र॒तर॑णाय चो॒त्तर॑णाय च॒ नम॑ आ॒ता॒र्याय॑ चऽऽला॒द्याय॑
च॒ नमः॑ श॒ष्याय॑ च॒ फे॒न्याय॑ च॒ नमः॑ सि॒क॒त्याय॑ च प्र॒वा॒ह्याय॑
च॥ ८ ॥

नम॑ इ॒रि॒ण्याय॑ च प्र॒प॒थ्याय॑ च॒ नमः॑ कि॒श्लि॒लाय॑ च॒ क्षय॑णाय॒
च॒ नमः॑ क॒पर्दि॑ने च॒ पु॒ल॒स्तये॑ च॒ नमो॑ गो॒ष्ठ्याय॑ च॒ गृ॒ह्याय॑ च॒
नम॑स्त॒ल्प्याय॑ च॒ गे॒ह्याय॑ च॒ नमः॑ का॒ट्याय॑ च॒ ग॒ह्वरे॑ष्ठाय॒

च॒ नमो॑ हृद॒य्याय॑ च निवे॒ष्याय॑ च॒ नमः॑ पा॒ऽस॒व्याय॑
 च रज॒स्याय॑ च॒ नमः॑ शु॒ष्क्याय॑ च हरि॒त्याय॑ च॒ नमो॑
 लो॒प्याय॑ चो॒ल॒प्याय॑ च॒ नमः॑ ऊ॒र्व्याय॑ च सू॒र्म्याय॑ च॒ नमः॑
 पु॒ण्याय॑ च पर्ण॑श॒द्याय॑ च॒ नमो॑ऽपगु॒रमा॑णाय चाभिघ्न॒ते च॒
 नमः॑ आ॒खि॒वद॒ते च॑ प्र॒खि॒वद॒ते च॒ नमो॑ वः कि॒रि॒केभ्यो॑
 दे॒वाना॑ऽहृद॑येभ्यो नमो॑ वि॒क्षी॒ण॒केभ्यो॑ नमो॑ वि॒चि॒न्व॒त्केभ्यो॑
 नमः॑ आ॒नि॒र्ह॒तेभ्यो॑ नमः॑ आ॒मी॒व॒त्केभ्यः॑ ॥९॥

द्रापे॑ अ॒न्ध॑सस्प॒ते दरि॑द्र॒त्रील॑लो॒हिता॑ । ए॒षां पु॒रु॒षाणा॑मे॒षां
 प॑शूनां मा भेर्माऽरो॒ मो ए॒षां किं॑ च॒नऽऽम॑मत् ॥ या ते॑ रु॒द्र
 शि॒वा त॒नूः शि॒वा वि॒श्वाह॑भेष॒जी । शि॒वा रु॒द्रस्य॑ भेष॒जी तया॑
 नो मृ॒ड जी॒वसे॑ ॥ इ॒माऽरु॒द्राय॑ त॒वसे॑ क॒प॒र्दि॒ने क्ष॒य॒द्वी॒राय॑
 प्रभ॑रामहे म॒तिम् ॥ यथा॑ नः श॒मस॑द्विप॒दे चतु॑ष्प॒दे वि॒श्वं
 पु॒ष्टं ग्रा॒मे अ॒स्मिन्न॑ना॒तुरम् ॥ मृ॒डा नो॑ रु॒द्रोत॑ नो॒ मय॑स्कृ॒धि
 क्ष॒य॒द्वी॒राय॑ नम॑सा वि॒धेम॑ ते । यच्छं॑ च॒ योश्च॑ म॒नुरा॑य॒जे
 पि॒ता तद॑श्याम॒ तव॑ रु॒द्र प्र॑णी॒तौ ॥ मा नो॑ म॒हान्त॑मु॒त मा

नो॑ अ॒र्भ॒कं मा न॒ उ॒क्ष॑न्त॒मु॒त मा न॑ उ॒क्षि॑तम्। मा नो॑
 व॒धीः पि॒तरं॑ मो॒त मा॒तरं॑ प्रि॒या मा न॑स्त॒नुवो॑ रु॒द्र री॑रिषः॥
 मा न॑स्तो॒के तन॑ये॒ मा न॒ आ॒यु॑षि॒ मा नो॑ गो॒षु मा नो॑
 अ॒श्वेषु॑ री॒रिषः॑। वी॒रा॒न्मा नो॑ रु॒द्र भा॑मि॒तो व॑धी॒र्ह॒विष्म॑न्तो
 नम॑सा वि॒धेम॑ ते॥ आ॒रा॒त्ते गो॒घ्न उ॒त पू॑रु॒षघ्ने॑ क्ष॒य॒द्वी॒रा॒य
 सु॒म्रम॑स्मे ते॑ अस्तु। र॒क्षा च नो॑ अ॒धि च॑ दे॒व ब्रू॑ह॒धा च
 नः॒ शर्म॑ यच्छ॒ द्वि॒ब॒र्हाः॑॥ स्तु॒हि श्रु॑तं ग॒र्त॒सदं॑ यु॒वानं॑ मृ॒गं
 न भी॑ममु॒प॒ह॒तुमु॒ग्रम्। मृ॒डा ज॑रि॒त्रे रु॒द्र स्त॒वानो॑ अ॒न्यं
 ते॑ अ॒स्मन्नि॑ व॒पन्तु॑ से॒नाः॑॥ परि॑णो रु॒द्रस्य॑ हे॒तिर्वृ॑णक्तु
 परि॑ त्वे॒षस्य॑ दु॒र्म॒तिर॑घा॒योः। अव॑ स्थि॒रा म॒घव॑द्भ्यस्त॒नुष्व
 मी॒ढ्व॑स्तो॒काय॑ तन॒याय॑ मृ॒डय॑॥ मी॒ढु॑ष्ट॒म शि॒व॒तम॑ शि॒वो नः॑
 सु॒मना॑ भव। प॒र॒मे वृ॒क्ष आ॒यु॑धं नि॒धाय॑ कृ॒त्तिं व॑सान् आ
 च॑र॒ पिना॑कं बिभ्र॒दा ग॑हि॥ वि॒कि॑रि॒द् विलो॑हित॒ नम॑स्ते
 अस्तु॑ भगवः। यास्तै॑ स॒हस्र॑ हे॒तयो॑ऽन्यम॒स्मन्नि॑ व॒पन्तु॑
 ताः॥ स॒हस्रा॑णि स॒हस्र॑धा बा॒हुवो॑स्तव हे॒तयः॑। तासा॒मीशा॑नो

भगवः पराचीना मुखा कृधि॥१०॥

सहस्राणि सहस्रशो ये रुद्रा अधि भूम्याम्। तेषां
 सहस्रयोजनेऽव धन्वानि तन्मसि॥ अस्मिन् महत्यर्णवेऽन्तरिक्षे
 भवा अधि॥ नीलग्रीवाः शितिकण्ठाः शर्वा अधः, क्षमाचराः॥
 नीलग्रीवाः शितिकण्ठा दिवः रुद्रा उपश्रिताः॥ ये वृक्षेषु
 सस्मिञ्चरा नीलग्रीवा विलोहिताः॥ ये भूतानामधिपतयो
 विशिखासः कपर्दिनः॥ ये अन्त्रेषु विविध्यन्ति पात्रेषु पिबन्तो
 जनान्॥ ये पथां पथिरक्षय ऐलबृदा यव्युधः॥ ये तीर्थानि
 प्रचरन्ति सूकावन्तो निषङ्गिणः॥ य एतावन्तश्च भूयांसश्च
 दिशो रुद्रा वितस्थिरे॥ तेषां सहस्रयोजनेऽव धन्वानि
 तन्मसि॥ नमो रुद्रेभ्यो ये पृथिव्यां येऽन्तरिक्षे ये दिवि
 येषामन्नं वातो वर्षमिषं वस्तेभ्यो दश प्राचीर्दश दक्षिणा
 दश प्रतीचीर्दशोदीचीर्दशोर्ध्वास्तेभ्यो नमस्ते नो मृडयन्तु ते
 यं द्विष्मो यश्च नो द्वेष्टि तं वो जम्भे दधामि॥११॥

त्र्यम्बकं यजामहे सुगन्धिं पुष्टिवर्धनम्। उर्वारुकमिव

बन्धनान्मृत्योर्मुक्षीय॒ माऽमृता॑त्॥ यो रु॒द्रो अ॒ग्नौ यो अ॒प्सु
य ओष॑धीषु॒ यो रु॒द्रो वि॒श्वा भुव॑नाऽऽवि॒वेश॑ तस्मै॑ रु॒द्राय॑
नमो॑ अस्तु॥ तमु॑ष्टुहि॒ यः स्वि॒षुः सु॒धन्वा॒ यो वि॒श्वस्य॑
क्षय॑ति भेष॒जस्य॑।

(ऋक्) यक्ष्वा॑म॒हे सौ॑म॒नसाय॑ रु॒द्रं नमो॑भिर्दे॒वमसुरं॑
दुव॑स्य॥ अ॒यं मे ह॒स्तो भग॑वान॒यं मे भग॑वत्तरः। अ॒यं मे
वि॒श्वभे॑षजोऽयं शि॒वाभि॑मर्शनः॥

ये ते॑ स॒हस्र॑म॒युतं॑ पा॒शा मृ॒त्यो म॒र्त्याय॑ हन्त॑वे। तान् य॒ज्ञस्य॑
मा॒यया॑ सर्वा॒नव॑ यजामहे। मृ॒त्यवे॒ स्वाहा॑ मृ॒त्यवे॒ स्वाहा॑॥
ओं नमो॑ भगवते रु॒द्राय॑ वि॒ष्णवे॑ मृ॒त्युर्मे पा॒हि। प्रा॒णानां॑
ग्रन्थि॑रसि रु॒द्रो मा॑ वि॒शान्त॑कः। तेना॒न्नेना॑प्याय॒स्व॥ नमो॑
रु॒द्राय॑ वि॒ष्णवे॑ मृ॒त्युर्मे पा॒हि॥

॥ॐ शान्तिः॒ शान्तिः॒ शान्तिः॑॥

॥ चमकप्रश्नः ॥

अग्नाविष्णू सजोषसेमा वर्धन्तु वां गिरः। द्युमैर्वाजेभिरागतम्॥
 वाजंश्च मे प्रसवश्च मे प्रयतिश्च मे प्रसितिश्च मे धीतिश्च
 मे क्रतुश्च मे स्वरश्च मे श्लोकश्च मे श्रावश्च मे श्रुतिश्च
 मे ज्योतिश्च मे सुवश्च मे प्राणश्च मेऽपानश्च मे व्यानश्च
 मेऽसुश्च मे चित्तं च म आधीतं च मे वाक्च मे मनश्च मे
 चक्षुश्च मे श्रोत्रं च मे दक्षश्च मे बलं च म ओजश्च मे
 सहश्च म आयुश्च मे जरा च म आत्मा च मे तनूश्च मे
 शर्म च मे वर्म च मेऽङ्गानि च मेऽस्थानि च मे परूरुषि
 च मे शरीराणि च मे॥१॥

ज्यैष्ठ्यं च म आधिपत्यं च मे मन्युश्च मे भामश्च मेऽमश्च
 मेऽम्भश्च मे जेमा च मे महिमा च मे वरिमा च मे प्रथिमा
 च मे वर्ष्मा च मे द्राघुया च मे वृद्धं च मे वृद्धिश्च मे सत्यं
 च मे श्रद्धा च मे जगच्च मे धनं च मे वशश्च मे त्विषिश्च
 मे क्रीडा च मे मोदश्च मे जातं च मे जनिष्यमाणं च मे

सूक्तं च मे सुकृतं च मे वित्तं च मे वेद्यं च मे भूतं च मे
 भविष्यच्च मे सुगं च मे सुपथं च म ऋद्धं च म ऋद्धिश्च मे
 क्लृप्तं च मे क्लृप्तिश्च मे मतिश्च मे सुमतिश्च मे॥२॥

शं च मे मयश्च मे प्रियं च मेऽनुकामश्च मे कामश्च मे
 सौमनसश्च मे भद्रं च मे श्रेयश्च मे वस्यश्च मे यशश्च मे
 भगश्च मे द्रविणं च मे यन्ता च मे धर्ता च मे क्षेमश्च मे
 धृतिश्च मे विश्वं च मे महश्च मे संविच्च मे ज्ञात्रं च मे सूश्च मे
 प्रसूश्च मे सीरं च मे लयश्च म ऋतं च मेऽमृतं च मेऽयक्ष्मं
 च मेऽनामयच्च मे जीवातुश्च मे दीर्घायुत्वं च मेऽनमित्रं च
 मेऽभयं च मे सुगं च मे शयनं च मे सूषा च मे सुदिनं च
 मे॥३॥

ऊर्क् मे सूनृतां च मे पयश्च मे रसश्च मे घृतं च मे मधु
 च मे सग्धिश्च मे सर्पीतिश्च मे कृषिश्च मे वृष्टिश्च मे जैत्रं
 च म औद्भिद्यं च मे रयिश्च मे रायश्च मे पुष्टं च मे पुष्टिश्च
 मे विभु च मे प्रभु च मे बहु च मे भूयश्च मे पूर्णं च मे

पूर्णतरं च मेऽक्षितिश्च मे कूयवाश्च मेऽन्नं च मेऽक्षुच्च मे
 ब्रीहयश्च मे यवाश्च मे माषाश्च मे तिलाश्च मे मुद्गाश्च मे
 खल्वाश्च मे गोधूमाश्च मे मसुराश्च मे प्रियङ्गवश्च मेऽणवश्च
 मे श्यामाकाश्च मे नीवाराश्च मे॥४॥

अश्मा च मे मृत्तिका च मे गिरयश्च मे पर्वताश्च मे सिकताश्च
 मे वनस्पतयश्च मे हिरण्यं च मेऽयश्च मे सीसं च मे त्रपुश्च
 मे श्यामं च मे लोहं च मेऽग्निश्च म आपश्च मे वीरुधश्च
 म ओषधयश्च मे कृष्टपच्यं च मेऽकृष्टपच्यं च मे ग्राम्याश्च
 मे पशव आरण्याश्च यज्ञेन कल्पन्तां वित्तं च मे वित्तिश्च
 मे भूतं च मे भूतिश्च मे वसु च मे वसतिश्च मे कर्म च मे
 शक्तिश्च मेऽर्थश्च म एमश्च म इतिश्च मे गतिश्च मे॥५॥

अग्निश्च म इन्द्रश्च मे सोमश्च म इन्द्रश्च मे सविता च म
 इन्द्रश्च मे सरस्वती च म इन्द्रश्च मे पूषा च म इन्द्रश्च मे
 बृहस्पतिश्च म इन्द्रश्च मे मित्रश्च म इन्द्रश्च मे वरुणश्च म
 इन्द्रश्च मे त्वष्टा च म इन्द्रश्च मे धाता च म इन्द्रश्च मे

विष्णुश्च म॒ इन्द्रश्च मेऽश्विनौ च म॒ इन्द्रश्च मे म॒रुतश्च म॒
 इन्द्रश्च मे विश्वे च मे दे॒वा इन्द्रश्च मे पृथि॒वी च॑ म॒ इन्द्रश्च
 मेऽन्तरिक्षं च म॒ इन्द्रश्च मे द्यौश्च॑ म॒ इन्द्रश्च मे दि॒शश्च॑ म॒
 इन्द्रश्च मे मूर्धा च॑ म॒ इन्द्रश्च मे प्र॒जाप॑तिश्च म॒ इन्द्रश्च मे॥६॥

अ॒२ शु॒श्च मे र॒श्मिश्च॑ मेऽदा॑भ्यश्च मेऽधि॑पतिश्च म॒ उपा॒२ शु॒श्च
 मेऽन्तर्या॑मश्च म॒ ऐन्द्र॑वाय॒वश्च॑ मे मै॒त्रावरु॑णश्च म॒ आश्वि॑नश्च
 मे प्र॒तिप्र॑स्था॒नश्च॑ मे शु॒क्रश्च॑ मे म॒न्थी च॑ म॒ आग्र॑य॒णश्च॑ मे
 वैश्व॑दे॒वश्च॑ मे ध्रु॒वश्च॑ मे वैश्वान॑रश्च म॒ ऋतु॑ग्र॒हाश्च॑ मेऽति॑ग्रा॒ह्याश्च॑
 म॒ ऐन्द्रा॑ग्रश्च मे वैश्व॑दे॒वश्च॑ मे म॒रुत्व॑तीया॑श्च मे मा॒हेन्द्र॑श्च
 म॒ आदि॑त्यश्च मे सा॒वि॒त्रश्च॑ मे सा॒रस्व॑तश्च मे पौ॒ष्णश्च॑ मे
 पा॒त्नीव॑तश्च मे हा॒रि॒यो॒ज॒नश्च॑ मे॥७॥

इ॒ध्मश्च॑ मे ब॒र्हिश्च॑ मे वे॒दिश्च॑ मे धि॒ष्णि॒याश्च॑ मे सु॒च॑श्च मे
 चम॑साश्च मे ग्रा॒वा॒णश्च॑ मे स्वर॑वश्च म॒ उप॒र॒वाश्च॑ मेऽधि॑ष॒व॒णे
 च॑ मे द्रो॒णक॑ल॒शश्च॑ मे वा॒य॒व्या॒नि च॑ मे पू॒त॒भृ॒च्च॑ म॒
 आ॒ध॒व॒नीय॑श्च म॒ आ॒ग्नी॑ध्रं च मे ह॒वि॒र्धा॒नं च॑ मे गृ॒हाश्च॑
 मे स॒द॑श्च मे पु॒रो॒डा॒शा॑श्च मे प॒च॒ताश्च॑ मेऽव॑भृ॒थश्च॑ मे

स्वगाकारश्च मे॥८॥

अग्निश्च मे घर्मश्च मेऽर्कश्च मे सूर्यश्च मे प्राणश्च मेऽश्वमेधश्च मे
पृथिवी च मेऽदितिश्च मे दितिश्च मे द्यौश्च मे शक्नरीरङ्गुलयो
दिशश्च मे यज्ञेन कल्पन्तामृक् मे साम च मे स्तोमश्च
मे यजुश्च मे दीक्षा च मे तपश्च म ऋतुश्च मे व्रतं च
मेऽहोरात्रयोर्वृष्ट्या बृहद्रथन्तरे च मे यज्ञेन कल्पेताम्॥९॥

गर्भाश्च मे वत्साश्च मे त्र्यविश्च मे त्र्यवी च मे दित्यवाच्च
मे दित्यौही च मे पश्चाविश्च मे पश्चावी च मे त्रिवत्सश्च
मे त्रिवत्सा च मे तुर्यवाच्च मे तुर्यौही च मे पष्ठवाच्च
मे पष्ठौही च म उक्षा च मे वशा च म ऋषभश्च मे
वेहच्च मेऽनुङ्वां च मे धेनुश्च म आयुर्यज्ञेन कल्पतां प्राणो
यज्ञेन कल्पतामपानो यज्ञेन कल्पतां व्यानो यज्ञेन कल्पतां
चक्षुर्यज्ञेन कल्पतां॥ श्रोत्रं यज्ञेन कल्पतां मनो यज्ञेन
कल्पतां वाग्यज्ञेन कल्पतामात्मा यज्ञेन कल्पतां यज्ञो यज्ञेन
कल्पताम्॥१०॥

एकां च मे तिस्रश्च मे पञ्च च मे सप्त च मे नव
 च म् एकादश च मे त्रयोदश च मे पञ्चदश च
 मे सप्तदश च मे नवदश च म् एकविंशतिश्च मे
 त्रयोविंशतिश्च मे पञ्चविंशतिश्च मे सप्तविंशतिश्च मे
 नवविंशतिश्च म् एकत्रिंशच्च मे त्रयस्त्रिंशच्च मे चतस्रश्च
 मेऽष्टौ च मे द्वादश च मे षोडश च मे विंशतिश्च
 मे चतुर्विंशतिश्च मेऽष्टाविंशतिश्च मे द्वात्रिंशच्च
 मे षट्त्रिंशच्च मे चत्वारिंशच्च मे चतुश्चत्वारिंशच्च
 मेऽष्टाचत्वारिंशच्च मे वाजश्च प्रसवश्चापिजश्च ऋतुश्च
 सुवश्च मूर्धा च व्यश्रियश्चान्त्यायनश्चान्त्यश्च भौवनश्च
 भुवनश्चाधिपतिश्च॥११॥

इडां देवहूर्मनुर्यज्ञनीर्बृहस्पतिरुक्थामुदानि शंसिषद्विश्वेदेवाः
 सूक्तवाचः पृथिवि मातर्मा मां हिंसीर्मधुं मनिष्ये मधुं
 जनिष्ये मधुं वक्ष्यामि मधुं वदिष्यामि मधुमतीं देवेभ्यो
 वाचमुद्यासं शुश्रूषेण्यां मनुष्येभ्यस्तं मां देवा अंवन्तु
 शोभायै पितरोऽनुमदन्तु॥

॥ ॐ शान्तिः शान्तिः शान्तिः ॥

॥ पुरुषसूक्तम् ॥

सहस्रशीर्षा पुरुषः। सहस्राक्षः सहस्रपात्। स भूमिं
विश्वतो वृत्वा। अत्यतिष्ठदशाङ्गुलम्॥ पुरुष एवेदं सर्वम्।
यद्भूतं यच्च भव्यम्। उतामृतत्वस्येशानः। यदन्नेनातिरोहति॥
एतावानस्य महिमा। अतो ज्यायांश्च पूरुषः। पादौऽस्य
विश्वा भूतानि। त्रिपादस्यामृतं दिवि॥ त्रिपादूर्ध्व
उदैत्पुरुषः। पादौऽस्येहाऽऽभवात्पुनः। ततो विश्वङ्मुक्रामत्।
साशनानशने अभि॥ तस्माद्विराडजायत। विराजो
अधि पूरुषः। स जातो अत्यरिच्यत। पश्चाद्भूमिमथो
पुरः॥ यत्पुरुषेण हविषा। देवा यज्ञमतन्वत। वसन्तो
अस्यऽऽसीदाज्यम्। ग्रीष्म इध्मः शरद्धविः॥ सप्तास्यऽऽसन्
परिधयः। त्रिः सप्त समिधः कृताः। देवा यद्यज्ञं तन्वानाः।
अबध्नन् पुरुषं पशुम्॥ तं यज्ञं बर्हिषि प्रौक्षन्। पुरुषं
जातमग्रतः। तेन देवा अयजन्त। साध्या ऋषयश्च ये॥

तस्माँद्यज्ञात्सर्वहुतः। सम्भृतं पृषदाज्यम्। पशूँस्ताँश्चक्रे
वायुव्यान्। आरण्यान्ग्राम्याश्च ये॥ तस्माँद्यज्ञात्सर्वहुतः।
ऋचः सामानि जज्ञिरे। छन्दाँसि जज्ञिरे तस्मात्।
यजुस्तस्मादजायत॥ तस्मादश्वा अजायन्त। ये के
चोभूयादतः। गावो ह जज्ञिरे तस्मात्। तस्माञ्जाता
अजावयः॥ यत्पुरुषं व्यदधुः। कतिधा व्यकल्पयन्। मुखं
किमस्य कौ बाहू। कावूरू पादावुच्येते॥ ब्राह्मणोऽस्य
मुखमासीत्। बाहू राजन्यः कृतः। ऊरू तदस्य यद्वैश्यः।
पद्भ्याँ शूद्रो अजायत॥ चन्द्रमा मनसो जातः। चक्षोः सूर्यो
अजायत। मुखादिन्द्रश्चाग्निश्च। प्राणाद्वायुरजायत॥ नाभ्यां
आसीदन्तरिक्षम्। शीर्ष्णो द्यौः समवर्तत। पद्भ्यां भूमिर्दिशः
श्रोत्रात्। तथा लोकाँ अकल्पयन्॥ वेदाहमेतं पुरुषं
महान्तम्। आदित्यवर्णं तमसस्तु पारे॥ सर्वाणि रूपाणि
विचित्य धीरः। नामानि कृत्वाऽभिवदन् यदास्ते॥ धाता
पुरस्ताद्यमुदाजहार। शक्रः प्रविद्वान् प्रदिशश्चतस्रः। तमेव
विद्वानमृतं इह भवति। नान्यः पन्था अयनाय विद्यते॥

य॒ज्ञेन॑ य॒ज्ञम॑यजन्त दे॒वाः। तानि॑ धर्मा॑णि प्रथ॒मान्या॑सन्। ते
 ह॒ नाकं॑ महि॒मानः॑ सचन्ते। यत्र॑ पूर्वे॑ सा॒ध्याः सन्ति॑ दे॒वाः॥
 अ॒द्भ्यः सम्भू॑तः पृथि॒व्यै रसा॑च्च। वि॒श्वक॑र्मणः॒ सम॑वर्तताधि॑।
 तस्य॑ त्वष्टा॑ वि॒दध॑द्रूपमे॒ति। तत्पु॑रुषस्य॒ विश्व॑माजा॒नम॑ग्रे॥
 वेदा॒हमे॒तं पु॑रुषं म॒हान्त॑म्। आ॒दि॒त्यव॑र्णं॒ तम॑सः॒ पर॑स्तात्।
 तमे॒वं वि॒द्वान॒मृतं॑ इ॒ह भ॑वति। नान्यः पन्था॑ वि॒द्यतेऽय॑नाय॥
 प्र॒जाप॑तिश्चरति॒ गर्भे॑ अ॒न्तः। अ॒जाय॑मानो बहु॒धा विजा॑यते।
 तस्य॑ धीराः॒ परि॑जानन्ति॒ योनि॑म्। मरी॑चीनां प॒दमि॑च्छन्ति
 वे॒धसः॑॥ यो दे॒वेभ्य॑ आत॑पति। यो दे॒वानां॑ पु॒रोहि॑तः।
 पूर्वं॑ यो दे॒वेभ्यो॑ जा॒तः। नमो॑ रु॒चाय॑ ब्राह्म॑ये॥ रुचं॑ ब्रा॒ह्मं
 ज॒नय॑न्तः। दे॒वा अ॒ग्रे तद॑ब्रुवन्। यस्त्वै॒वं ब्रा॑ह्म॒णो वि॒द्यात्।
 तस्य॑ दे॒वा अस॑न् वशे॑॥ ह्रीश्च॑ ते ल॒क्ष्मीश्च॑ प॒त्यौ। अ॒होरा॒त्रे
 पा॒र्श्वे। नक्ष॑त्राणि रू॒पम्। अ॒श्विनौ॑ व्या॒त्तम्। इ॒ष्टं म॑निषाण।
 अ॒मुं म॑निषाण। सर्वं॑ मनिषाण॥

॥ॐ शान्तिः॒ शान्तिः॒ शान्तिः॑॥

॥ नारायणसूक्तम् ॥

(तैत्तिरीयारण्यकम् - ४/प्रपाठकः - १०/अनुवाकः - १३)

सहस्रशीर्षं देवं विश्वाक्षं विश्वशम्भुवम्। विश्वं नारायणं
देवमक्षरं परमं पदम्। विश्वतः परमान्नित्यं विश्वं
नारायणं हरिम्। विश्वमेवेदं पुरुषस्तद्विश्वमुपजीवति।
पतिं विश्वस्य ऽऽत्मे श्वरं शाश्वतं शिवमच्युतम्। नारायणं
महाज्ञेयं विश्वात्मानं पुरायणम्। नारायणपरो ज्योतिरात्मा
नारायणः परः। नारायण परं ब्रह्म तत्त्वं नारायणः
परः। नारायणपरो ध्याता ध्यानं नारायणः परः। यच्च
किञ्चिज्जगत्सर्वं दृश्यते श्रूयते ऽपि वा॥

अन्तर्बहिश्च तत्सर्वं व्याप्य नारायणः स्थितः। अनन्तमव्ययं
कविं समुद्रे ऽन्तं विश्वशम्भुवम्। पद्मकोश प्रतीकाशं
हृदयं चाप्यधोमुखम्। अधो निष्प्रा वितस्त्यान्ते नाभ्यामुपरि
तिष्ठति। ज्वालामालाकुलं भाती विश्वस्य ऽऽयतनं महत्।
सन्ततं शिलाभिस्तुलम्बत्याकोशसन्निभम्। तस्यान्ते
सुषिरं सूक्ष्मं तस्मिन्त्सर्वं प्रतिष्ठितम्। तस्य मध्ये महान-

अग्निर्वि॒श्वार्चिर्वि॒श्वतो॑मुखः। सोऽग्र॑भु॒ग्विभ॑जन्तिष्ठन्नाहारमजु॒रः
 क॒विः। ति॒र्य॒गूर्ध्वम॑धः शा॒यी र॒श्मय॑स्तस्य॒ सन्त॑ता।
 सन्ता॒पय॑ति स्वं दे॒हमापा॑दतल॒मस्त॑कः। तस्य॒ मध्ये॒
 वह्नि॑शिखा अ॒णीयो॑र्ध्वा व्य॒वस्थि॑तः। नी॒लतो॑यद॒-
 मध्य॑स्था॒द्विद्यु॑ल्लेखेव॒ भास्व॑रा। नी॒वार॒शूक॑वत्तन्वी पी॒ता
 भा॑स्वत्य॒णूप॑मा। तस्याः॑ शिखा॒या म॑ध्ये परमा॑त्मा
 व्य॒वस्थि॑तः। स ब्र॒ह्म स शिवः॑ स हरिः॑ सेन्द्रः॑ सोऽक्षरः॑
 पर॒मः स्व॒राट्॥ ऋ॒तं स॒त्यं परं॑ ब्र॒ह्म पु॒रुष॑ कृष्ण॒पिङ्ग॑लम्।
 ऊ॒र्ध्वरे॑तं वि॒रूपाक्षं॑ वि॒श्वरू॑पाय॒ वै नमो॑ नमः॑।

ना॒रा॒य॒णाय॑ वि॒द्महे॑ वा॒सुदे॒वाय॑ धीमहि। तन्नो॑ विष्णुः
 प्रचो॒दया॑त्।

विष्णो॒र्नु कं॑ वी॒र्या॑णि प्रवो॑चं॒ यः पार्थि॑वानि विम॒मे रजा॑ँसि
 यो अस्क॑भाय॒दुत्तर॑ं स॒धस्थं॑ विचक्र॒माणस्त्रे॒धोरु॑गा॒यो
 विष्णो॑र॒राट॑मसि विष्णोः॑ पृ॒ष्ठम॑सि विष्णोः॑ श्र॒त्रैस्थो॑ विष्णोः॑
 स्यूर॑सि विष्णो॑र्ध्रु॒वम॑सि वैष्ण॒वम॑सि विष्ण॑वे त्वा॥

॥ ॐ शान्तिः शान्तिः शान्तिः ॥

॥ विष्णुसूक्तम् ॥

विष्णोर्नु कं वीर्याणि प्रवोचं यः पार्थिवानि विममे रजांसि
यो अस्कंभायदुत्तरं सधस्थं विचक्रमाणस्त्रेधोरुगायः॥

तदस्य प्रियमभिपाथो अश्याम्। नरो यत्र देवयवो मदन्ति।
उरुक्रमस्य स हि बन्धुरित्था। विष्णोः पदे परमे मध्व
उत्थसः। प्र तद्विष्णुः स्तवते वीर्याय। मृगो न भीमः कुचरो
गिरिष्ठाः। यस्योरुषु त्रिषु विक्रमणेषु। अधिक्षियन्ति भुवनानि
विश्वो। परो मात्रया तनुवा वृधान। न ते महित्वमन्वश्रुवन्ति॥

उभे ते विद्म रजसी पृथिव्या विष्णो देवत्वम्। परमस्य
विथ्से। विचक्रमे पृथिवीमेष एताम्। क्षेत्राय विष्णुर्मनुषे
दशस्यन्। ध्रुवासो अस्य कीरयो जनांसः। उरुक्षितिः
सुजनिमाचकार। त्रिदेवः पृथिवीमेष एताम्। विचक्रमे
शतर्चसं महित्वा। प्र विष्णुरस्तु तवसस्तवीयान्।

त्वे॒ष॒ऽह्य॑स्य॒ स्थ॑वि॒रस्य॒ नाम॑॥